

Factsheet grondwaterlichaam:

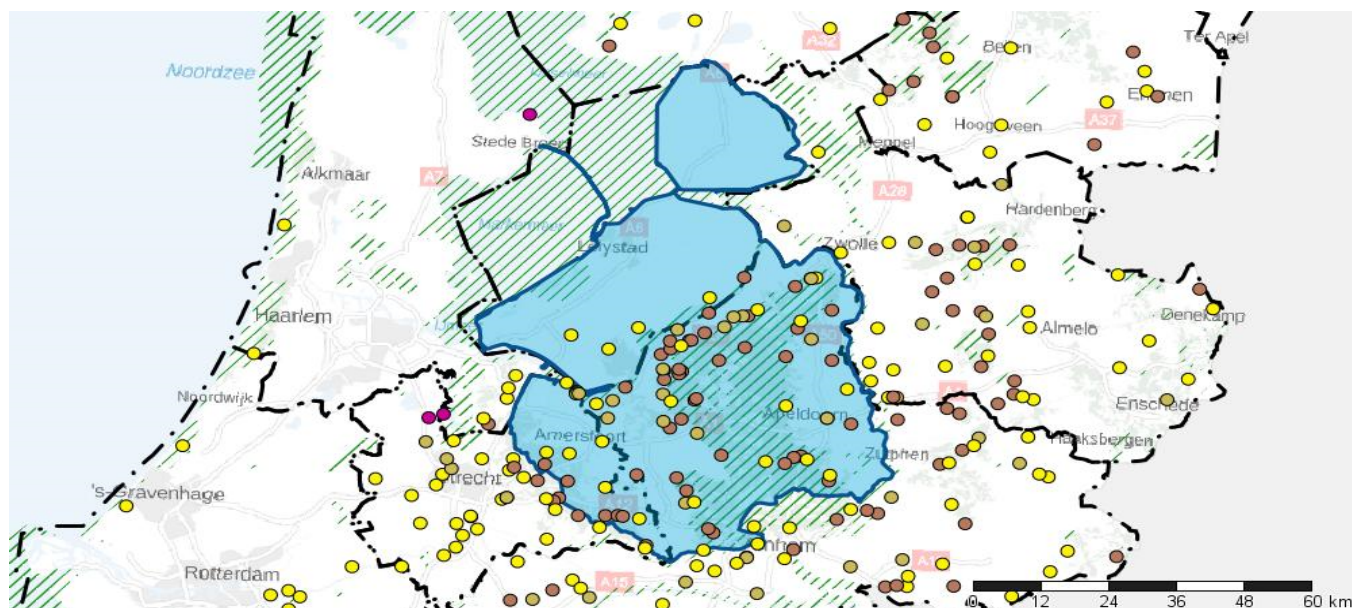
Zand Rijn-Midden

Deze factsheet behoort bij het ontwerp water(beheer)plan. De hier weergegeven Toestand 2020 en de realisatie van de maatregelen in de periode 2016-2021 zijn gebaseerd op de meest recente gegevens. In de loop van 2021 zullen deze onderdelen worden geactualiseerd op basis van de dan beschikbare gegevens.

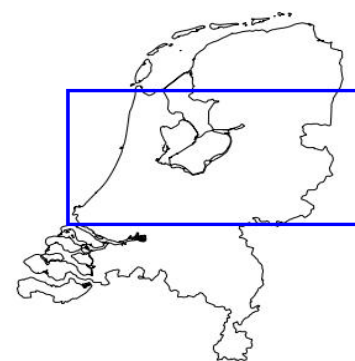
1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Deelstroomgebied: Rijn Oost	Waterlichaamcode: NLGW0004
Waterbeheerder: Provincie Flevoland, Provincie Utrecht, Provincie Gelderland	
Wateronttrekking tbv menselijke consumptie: Ja	



KRW Grondwaterlichaam	Winningen voor menselijke consumptie:
Provinciegrens	Publieke grondwaterwinning
Natura2000 gebied	Industriële grondwaterwinning
	Overige grondwaterwinning
	Inname oppervlaktewater



Karakterschets

Hydrogeologische kenmerken

Horizont: 1	Meerdere watervoerende pakketten: Nee	Gemiddelde diepte: 0 m
Substraat: Zand	Aquifer type: Poreus - gemiddeld	Gemiddelde dikte: 177 m
	Lateral oriëntatie: Horizontaal - doorlopend watervoerend pakket	Volume: 691,000,000,000 m ³

De totale oppervlakte van GWL Zand Rijn-Midden bedraagt 3904 km² met een gemiddelde dikte van 177 meter. Het GWL heeft 3 watervoerende pakketten en een volume van 691 km³. Van het GWL is in samenhang met de omringende grondwaterlichamen een conceptueel model gemaakt in 3D met daarin de grondwaterstroming en de opbouw van de ondergrond.

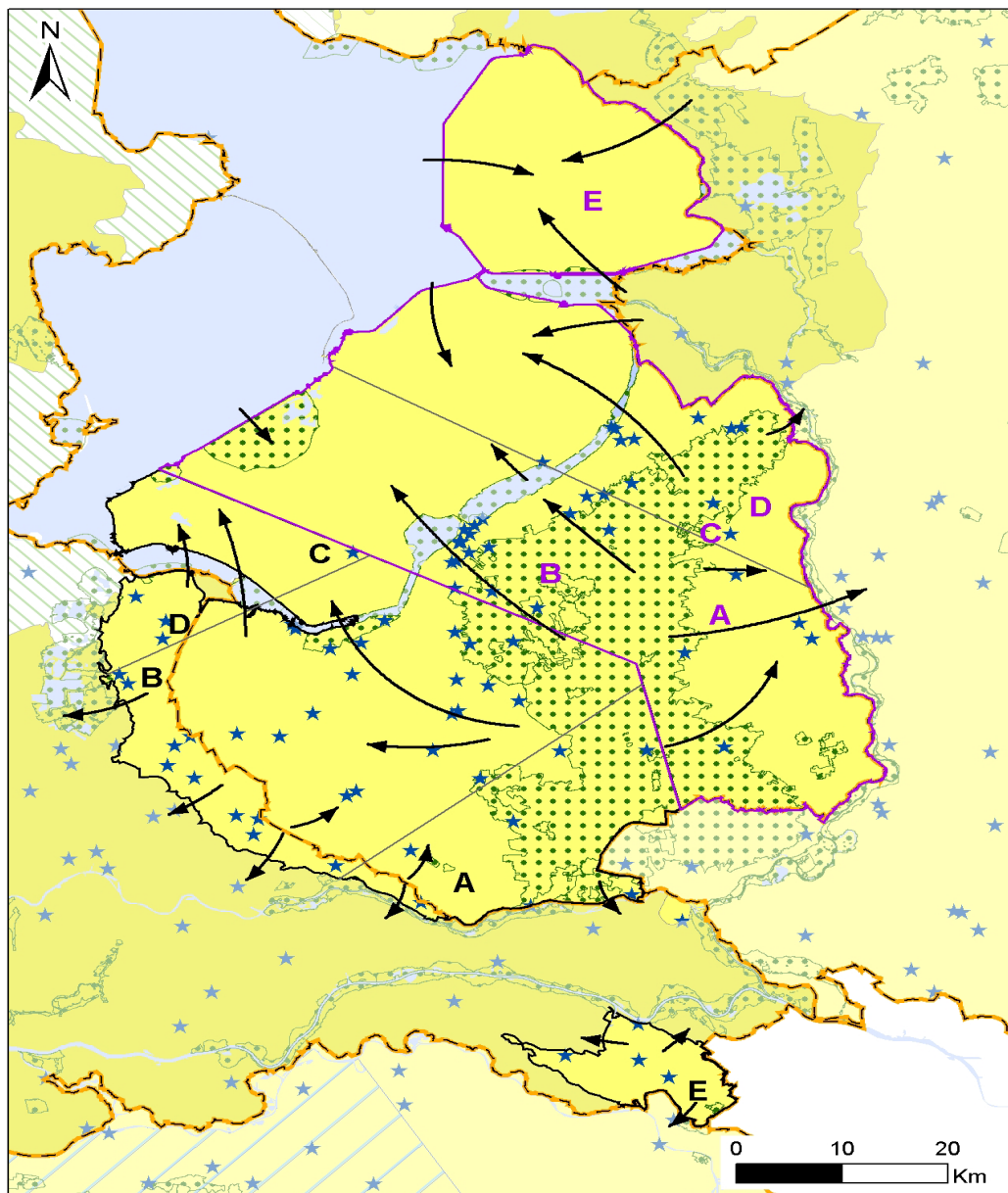
Dit GWL heeft een zandige opbouw. Het pakket reikt van de hydrologische basis tot het maaiveld daar waar het zand dagzoomt (Veluwe, groot deel van de Gelderse Vallei en de oostrand van de Utrechtse Heuvelrug) of tot aan maaiveld daar waar een deklaag aanwezig is (Flevoland). Ondanks dat het IJsselmeer bij Rijn-Oost hoort, wordt het grondwater onder het IJsselmeer niet tot een grondwaterlichaam gerekend. Het grootste deel van dit GWL heeft geen deklaag.

De opbouw van de ondergrond is in sterke mate bepaald door glaciële verschijnselen gedurende de voorlaatste ijstijd, de Saale IJstijd. Dit is het duidelijkste zichtbaar bij de Veluwe met relatief hoge heuvels die als stuwwal zijn gevormd. De heuvels van de Veluwe zijn een uitgesproken infiltratiegebied waar het volledige neerslagoverschot door de bodem wordt afgevoerd. De bodem van het IJsseldal, aan de oostzijde van de Veluwe, bevat een diep en uitgestrekt glaciaal bekken dat deels met slecht doorlatende kleilagen is gevuld. Het grondwater dat daar onder doorstroomt, komt aan de oostzijde van de IJssel weer voor de dag en wordt als diffuse kwel afgevoerd. Boven het glaciële bekken ligt een goed doorlatende aquifer dat het grondwater afvoert naar de lokale waterlopen. Ten westen van de Veluwe ligt de Gelderse Vallei die aan de westzijde wordt begrensd door de Utrechtse Heuvelrug, een voormalige stuwwal met vergelijkbare geologische kenmerken als de Veluwe. De bodem van de Gelderse Vallei bevat een uitgestrekt glaciaal bekken dat gevuld is met slecht doorlatende kleilagen. Boven die glaciële opvulling ligt een mariene Eemklei die eveneens slecht doorlatend is. Het vanuit de Veluwe en de Utrechtse heuvelrug toestromende grondwater stroomt grotendeels in de goed doorlatende aquifers onder het glaciële bekken. In het zuidelijk deel van de Gelderse vallei zijn veenlagen tot ontwikkeling gekomen die deels nog aanwezig zijn.

Een deel van het GWL, Flevoland, het gebied rond de monding van de Eem en een strook langs de randmeren tegenover Oostelijk Flevoland wordt bedekt met een deklaag van klei en veen van de Holocene Formatie van Naaldwijk. Hier wordt de grondwateraanvulling veelal afgevoerd via buisdrainage en sloten. Een relatief klein deel van de grondwateraanvulling zijgt weg naar de onderliggende zandige lagen. Het neerslagoverschot in Flevoland stroomt vooral via ondiepe klei- en veenlagen af naar de lokale sloten en tochten. De zandige lagen onder de deklaag worden gevoed door grondwater uit de Veluwe. Het GWL bevat aquatische of terrestrische ecosystemen die afhankelijk zijn van het grondwater.

In het gebied komen 9 Natura2000 gebieden voor waarvan 7 grondwaterafhankelijk. Op 24 locaties wordt grondwater onttrokken ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening. Daarnaast komen in het gebied 38 oppervlaktewaterlichamen voor die grondwaterafhankelijk zijn.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het grondwaterlichaam met aanvullende gegevens over de belasting, de monitoring en de toestand wordt verwezen naar het rapport: Grondwaterlichamen Rijn-Oost, Ambtelijk technisch achtergronddocument 2020", Haskoning/DHV 2020.



Rijn-Midden

NLGW0004 - Zand Rijn-Midden
 NLGW0005 - Zand Rijn-West

Legenda

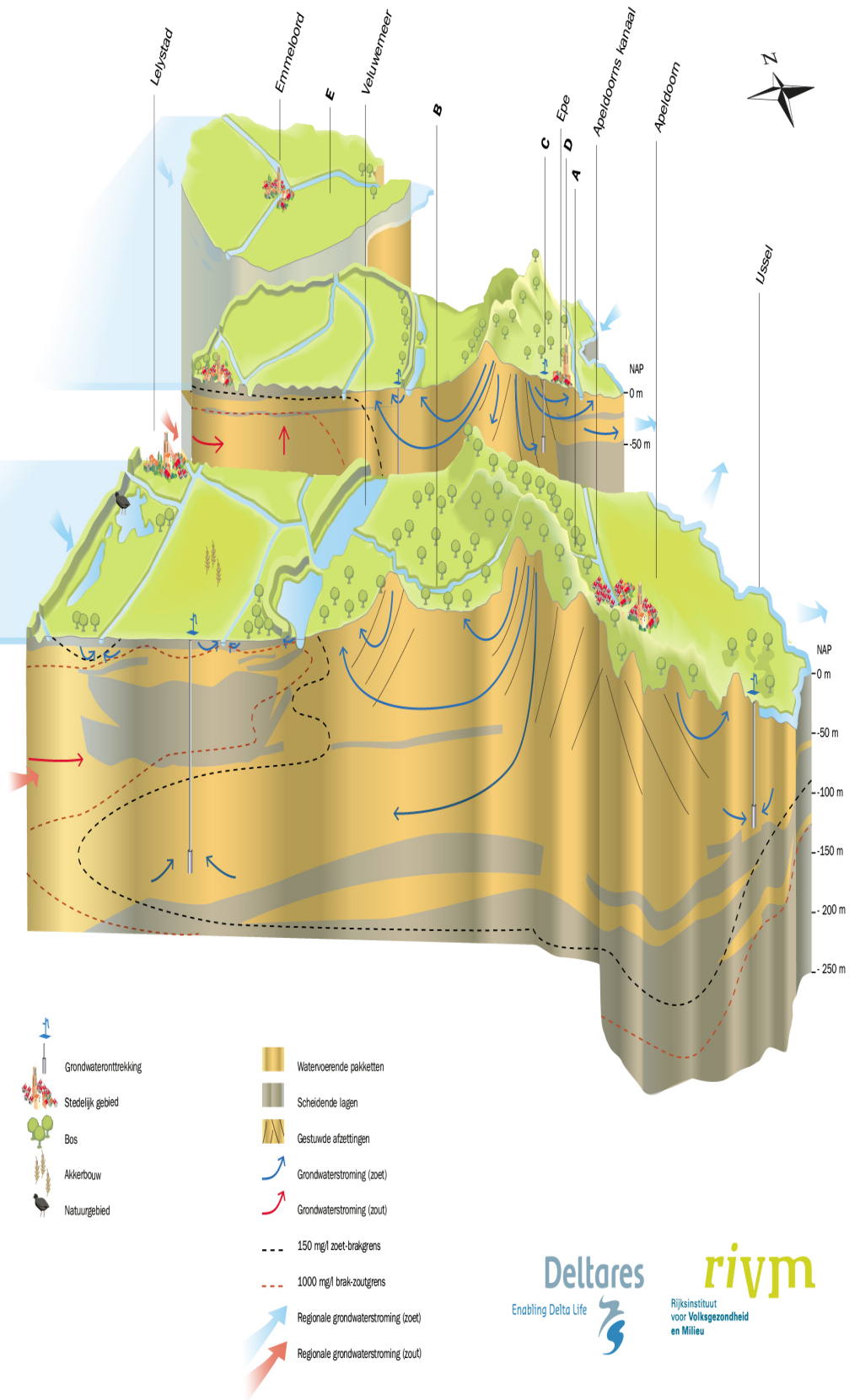
- ★ grondwateronttrekking (drinkwater- en industriële winningen)
- regionale grondwaterstromingen
- ▨ natura 2000 (op land)
- rijkswateren
- ▭ stroomgebieden
- A,B,... Locatie detailschetsen blok noord
- A,B,... Locatie detailschetsen blok zuid

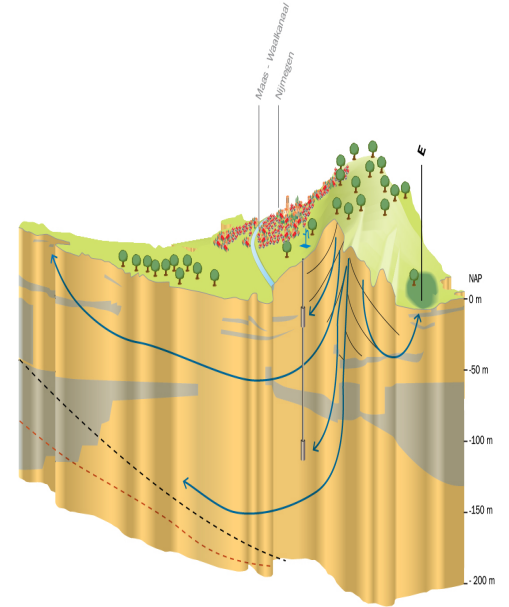
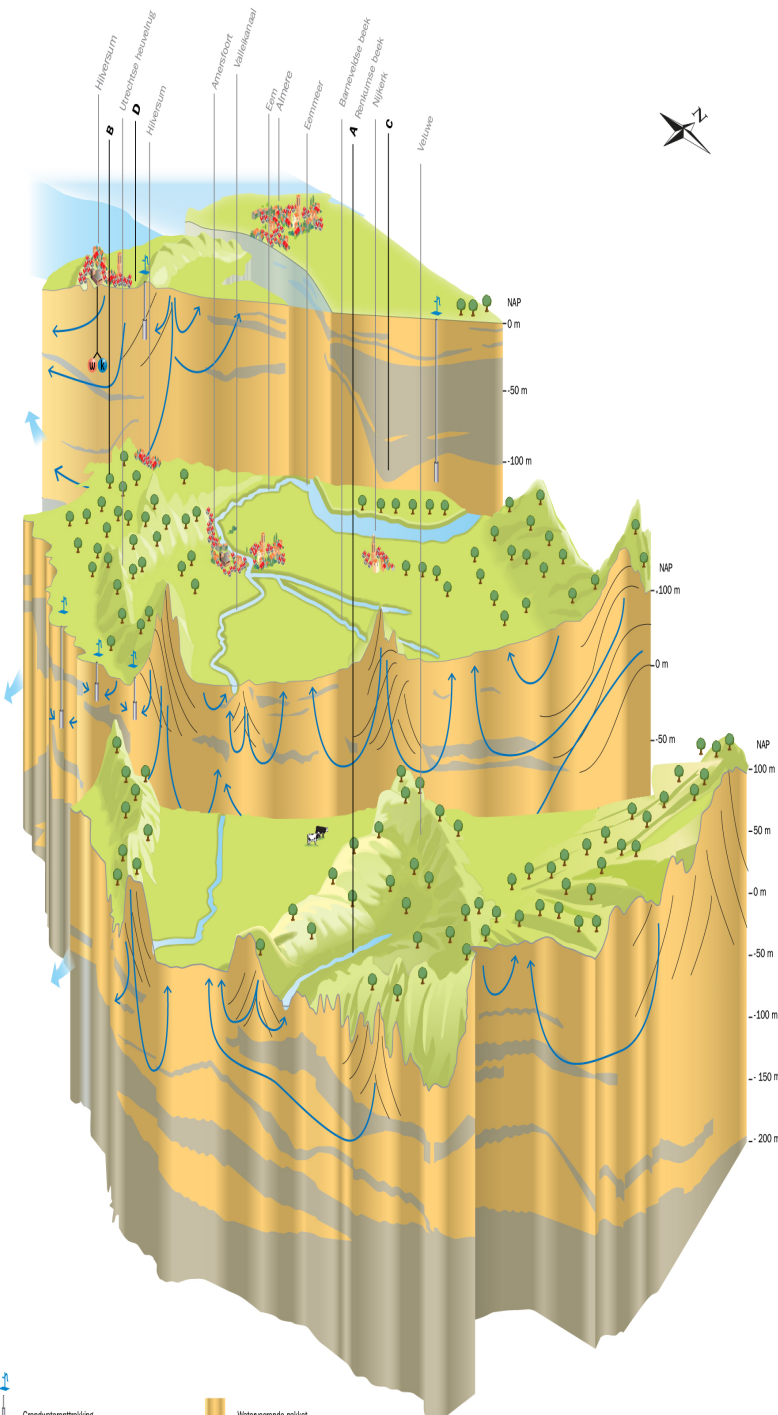
Conceptuele modellen




- ▭ begrenzing blok noord
- ▭ begrenzing blok zuid
- doorsneden

Grondwaterlichamen

- (dek)zand
- NLGW0004
- NLGW0005





-  Grondwateronttrekking
 -  Stedelijk gebied
 -  Warmte-koude opslag
 -  Natuurgebied
 -  Bos
 -  Weide/koelen/mais
-  Wateroerende pakket
 -  Scheidende lagen
 -  Gestuwde afzettingen
 -  Grondwaterstroming (zoet)
 -  150 mg/l zoet-brakgrens
 -  1000 mg/l brak-zoutgrens
 -  Regionale grondwaterstroming (zoet)

Deltares
Enabling Delta Life

riym
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Beschermde gebieden

De volgende beschermde gebieden liggen in dit waterlichaam.

Vogelrichtlijngebied

Naam	Code
Arkemheen	NL_VOG_56
De Wieden	NL_VOG_35
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	NL_VOG_77
IJsselmeer	NL_VOG_72
Ketelmeer & Vossemeer	NL_VOG_75
Lepelaarplassen	NL_VOG_79
Markermeer & IJmeer	NL_VOG_73
Oostvaardersplassen	NL_VOG_78
Rijntakken	NL_VOG_38
Veluwe	NL_VOG_57
Veluwerandmeren	NL_VOG_76
Zwarte Meer	NL_VOG_74

Habitatrichtlijn gebied

Naam	Code
Binnenveld	NL_HAB_65
Landgoederen Brummen	NL_HAB_58
Rijntakken	NL_HAB_38
Veluwe	NL_HAB_57
Veluwerandmeren	NL_HAB_76
Zwarte Meer	NL_HAB_74

2. Toestand

In dit hoofdstuk wordt in zowel in tabellen als in een kaartbeeld de toestand weergegeven. In de tabellen worden eerst per onderdeel de totaaloordelen en de prognose weergegeven. In de daarop volgende tabellen wordt nader ingegaan op de toestand van de onderliggende onderdelen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Doelbereik 2027 is een inschatting van de waarschijnlijkheid dat de doelen worden bereikt in 2027, waarbij wordt uitgegaan van de volledige uitvoering van het maatregelenpakket, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van deze factsheet.




Toelichting

Voor onderstaande tabellen geldt steeds dezelfde legenda:

Toestand:		Goed		Ontoereikend		Geen oordeel
------------------	---	------	---	--------------	--	--------------










* = Deze toestandsbeoordeling betreft een expertoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.










A = Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van de vorige planperiode.

	Toestand		
	2009	2015	2020
Totaaloordeel (op basis van de 3 testen voor het hele waterlichaam)		 *	 *

Voor rapportage aan de EU worden de oordelen geaggregeerd tot één oordeel voor kwaliteit en één voor kwantiteit. Daarbij wordt een "one-out-all-out" systematiek gehanteerd.

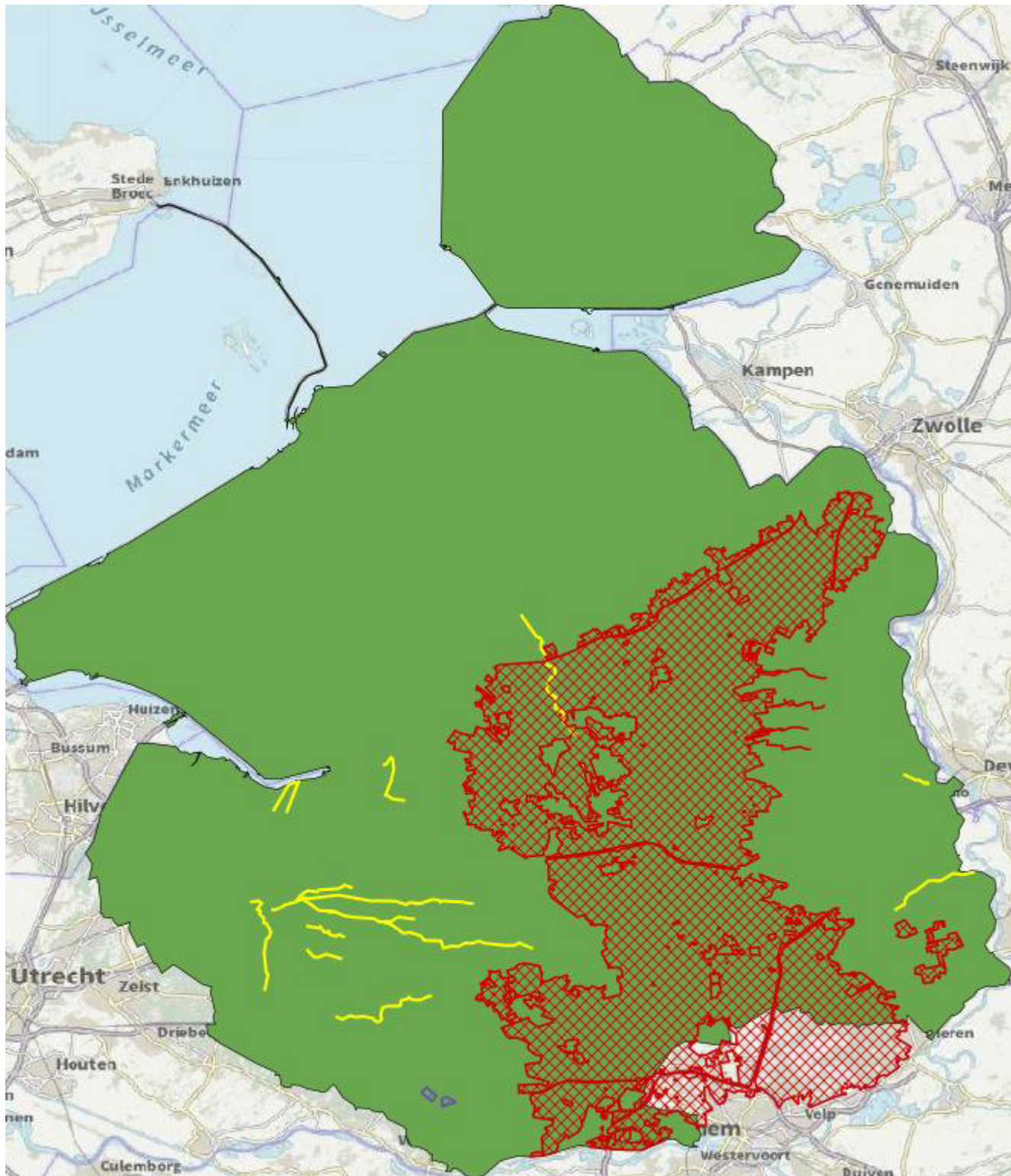
Onderstaande tabellen geven het resultaat van de onderliggende tests opgesplitst naar generieke tests en regionale tests.

Testen voor het gehele waterlichaam (generieke tests)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2020	
1. Waterbalans (3.1.1. grondwatervoorraad + 3.1.2. trends stijghoogten)	 *	 *	 *	vrijwel zeker
2. Intrusies (3.3-a. kwantiteit + 3.3-b. kwaliteit)	 *	 *	 *	vrijwel zeker
3. Chemische toestand (3.2)	 *			vrijwel zeker

Regionale testen	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2020	
4. Grondwaterafhankelijke oppervlaktewaterlichamen (4.1.1. kwantiteit + 4.1.2. kwaliteit)	 *	 *	 *	redelijk zeker
5. Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (4.2-a. kwantiteit + 4.2-b. kwaliteit)	 *	 *	 *	redelijk zeker
6. Drinkwaterbron (4.3)	 *	 *	 *	vrijwel zeker

Navolgende kaart geeft een ruimtelijk beeld van de beoordeling van de regionale testen grondwater.

Kaartbeeld toestand 2021



Legenda

Groen: voldoet

Gearceerd geel vlak: Relatie terrestrische ecosystemen kwalitatief niet in orde

Gearceerd rood vlak: Relatie terrestrische ecosystemen kwantitatief niet in orde

Gearceerd paars vlak: Relatie terrestrische ecosystemen kwalitatief en kwantitatief niet in orde

Lijn/vlak geel: Relatie oppervlaktewater kwalitatief niet in orde

Lijn/vlak rood: Relatie oppervlaktewater kwantitatief niet in orde

Lijn/vlak paars: Relatie oppervlaktewater kwalitatief en kwantitatief niet in orde

Zwarte stip: Waterwinning kwalitatief niet in orde

(Witte stip: Waterwinning kwantitatief niet in orde, komt niet voor)

Motivering kwantiteit

In 3 Natura2000 gebieden is sprake van een te lage grondwaterstand of een te lage grondwaterstand in combinatie met onvoldoende kwel. Hiervan liggen Landgoederen Brummen en de Veluwe in Gelderland en Binnenveld: Hel/Blauwe Hel in Utrecht. De oorzaken zijn uitgebreid beschreven in de Natura2000 beheerplannen evenals de noodzakelijke maatregelen. Analyse van de ecologische kwaliteit en de grondwaterstanden onder natuurgebieden laat zien dat deze (deels)verdroogd zijn. Het gewenste natuurdoel op grond van Natura2000 is daarbij uitgangspunt (instandhoudingsdoel). Deels zijn er al maatregelen uitgevoerd maar in afwachting van de evaluatie wordt het gebied vooralsnog als verdroogd onderscheiden.

Beoordeling trends grondwaterkwaliteit

(niet van invloed op totaaloordeel)

Is er sprake van een significant stijgende trend van concentraties van verontreinigende stoffen?	nee	●
--	-----	---

Motivering chemische trendanalyse

Er is geen motivering chemische trendanalyse gegeven.

Toelichting

Inhoudelijke informatie is te vinden in:

- Grondwaterlichamen Rijn-Oost, Ambtelijk technisch achtergronddocument 2020", Haskoning/DHV 2020. Specifiek voor motivering kwaliteit: Trendanalyse grondwaterkwaliteit van drinkwaterwinningen (2000 – 2018), RIVM-rapport 2020-0044.
- Krikken, A., Velthoven, B., (2020). Achtergrondconcentraties zware metalen en ammonium in Flevoland. Royal Haskoning DHV. Referentie: BG8085WATRP20200409.

Motivering kwaliteit

De doelen in 32 oppervlaktewaterlichamen worden niet gehaald door lokaal met name een te hoge stikstof en/of fosfaatconcentratie in het ondiep toestromende grondwater. Hiervan liggen er 9 in de provincie Gelderland. 4 in Utrecht, 4 zowel in Gelderland als Utrecht en 15 in de provincie Flevoland. Vermindering van de stikstof- en fosfaatconcentraties kan alleen worden bereikt door basismaatregelen zoals het generieke mestbeleid en het stimuleren van DAW maatregelen.

Er zijn geen grondwaterwinningen waar een stijgende trend is aangetoond van EU-grondwaterkwaliteitsnormen/drempelwaardestoffen. De grondwaterwinningen zijn daarom allemaal in goede toestand.

Wel is er een stijgende trend voor nieuwe opkomende stoffen aangetroffen bij de Winning Amersfoort-Berg (cis-1,2 dichlooretheen) in Utrecht.

3. Belastingen

Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact). Onder significant wordt verstaan dat dit leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (preventieve) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Ook effecten die nu nog niet de toestand beïnvloeden, maar waarvan verwacht wordt dat dat op termijn wel het geval is worden als significant beschouwd. Deze krijgen in de laatste kolom de status potentieel.

Overige belastingen

Functie	Belasting	Effect	Beïnvloede parameter	Status
Anders	overige belastingen	Schade aan afhankelijke terrestrische ecosystemen vanwege chemische en/of kwantitatieve redenen	4.2 terrestrisch	actueel

Diffuse bronnen

Functie	Belasting	Effect	Beïnvloede parameter	Status
Landbouw	diffuse bronnen	Hoge nutriënt concentraties, Organische verontreiniging, o.a PAK'S, pesticiden en/of dioxines, Verminderde oppervlaktewaterkwaliteit vanwege chemische en/of kwantitatieve redenen	3.2 chemie, 4.1 oppervlaktewater, 4.3 drinkwater	actueel

Puntbronnen

Functie	Belasting	Effect	Beïnvloede parameter	Status
Anders	puntbronnen	Organische verontreiniging, o.a PAK'S, pesticiden en/of dioxines, Verontreiniging met chemische stoffen, o.a. zware metalen	3.2 chemie	potentieel

Toelichting

De belangrijkste belasting is afkomstig van de landbouw: gewasbeschermingsmiddelen en nitraat en fosfaat van bemesting. Lokaal worden hierdoor normen overschreden.

Ondiep toestromend grondwater heeft een negatieve invloed op realisatie van de gewenste waterkwaliteit in het oppervlaktewater. Het gaat dan met name om uit- en afspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.

De ondiepe waterkwaliteit met hoge nitraatgehaltes kan op termijn de waterkwaliteit van de waterwinning negatief beïnvloeden.

Lokaal komen puntbronnen voor met een verspreidingsrisico (de zogenaamde spoedlocaties). Puntbronnen kunnen leiden tot lokale verspreiding van verontreinigingen in het grondwater. De meeste puntbronnen zijn gesaneerd of dan wel de risico's zijn beheerst maar vooralsnog is het volgen en monitoren van de locaties actueel.

Daarnaast wordt het watersysteem beïnvloed door ingrepen in de waterhuishouding waardoor de grondwaterstand lokaal verlaagd is (knelpunt bij N2000 gebieden).

De significante belastingen “zeer belangrijk” en “belangrijk” corresponderen met “actueel en potentieel” in de factsheets.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]

Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperiodes en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Maatregel:	Omvang:
Aanpak puntbronnen: Aanpassen afwegingskader WBB: bij beschikkingen binnen de 100-jaarszone rekening	1 stuks
Aanpak puntbronnen: Amersfoort-Berg: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 1 Wbb locaties	16 stuks
Aanpak puntbronnen: Eemdijk: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 1 locatie	1 stuks
Aanpak puntbronnen: Koelewijn: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 1 Wbb locatie	1 stuks
Aanpak puntbronnen: Soestduinen: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 15 Hbb+4 Wbb locaties	18 stuks
Aanpak puntbronnen: Veenendaal: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 15 Hbb+26 Wbb locaties Veene	37 stuks
Aanpak puntbronnen: Woudenberg: Werkvoorraad bodemonderzoek en sanering 3 Hbb+1 Wbb locaties	4 stuks
Anti-verdroging in Natura2000 gebied 'Landgoederen Brummen'	1 stuks
Anti-verdrogingsmaatregelen N2000 Groot Zandbrink	1 stuks
Bestrijding zoutgehalten in waterwinningen: terughoudend strooibeleid zout + prioriteit rioolvervang	1 stuks
Onderzoek verontreinigde bodemlocaties	15 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Gravis: Opvragen en evalueren ruwwaterkwaliteit	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Koelewijn: Opvragen en evalueren ruwwaterkwaliteit	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Muys: Opvragen en evalueren ruwwaterkwaliteit	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Utrechtse Heuvelrug: 2-jaarlijkse handhavingssronde gebruik bestrijding	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Utrechtse Heuvelrug: alleen in uitzonderingssituaties bestrijdingsmidd	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Utrechtse Heuvelrug: intensivering jaarlijkse grondwatermonitoring	1 stuks
Reductie bestrijdingsmiddelen Utrechtse Heuvelrug: opstellen emissiereductieprogramma bestrijdingsmi	1 stuks
reductie bestrijdingsmiddelen: Evaluatie gebruik chemische bestrijdingsmiddelen (1x per 2 jaar)	1 stuks
reductie bestrijdingsmiddelen: Inventarisatie gebruik bestrijdingsmiddelen adhv registratie door gem	1 stuks
Sanering puntbronnen grondwaterbeschermingsgebieden	15 stuks

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Maatregelen opgevoerd in SGBP voor de periode 2016 t/m 2021

Maatregel	Aanpak knelpunten kwaliteit grondwater industriële en eigen winningen voor menselijke consumptie	Omvang: 2 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 2	stuks	Motivering:
Toelichting:	Afspraken maken over aanpak van de kwaliteitsknelpunten grondwater voor industriële- en eigen winningen, n.a.v. uitkomsten feitendossiers ten behoeve van kwaliteitsverbetering en/of de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen.	
Maatregel	Aanpak Spoedlocaties bodemverontreiniging (verspreidingsspoed)	Omvang: 30 stuks
Voortgang: In uitvoering: 17 Uitgevoerd: 13	stuks	Motivering: er zijn 2 locaties bijgekomen, opgegeven aantal 2016 was niet correct. opgegeven aantal 2016 was niet correct.
Toelichting:	Saneren c.q. beheersen van alle ernstig verontreinigde bodemlocaties met verspreidingsrisico (Midterm Review, juli 2013) cf landelijke afspraken aanpak (potentiële) spoedlocaties Wbb ten behoeve van kwaliteitsverbetering en/of de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen.	
Maatregel	Aanpassen gebruik gewasbeschermingsmiddelen	Omvang: 4 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 4	stuks	Motivering:
Toelichting:	Gemeenten stimuleren om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen.	
Maatregel	Aanpassen voorziening parkeerplaatsen	Omvang: 4 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1 Ingetrokken: 3	stuks	Motivering: Oosterbeek heeft geen grondwaterbeschermingsgebied meer, Bij boe krijgt het industrieterrein 7 Heuvelen waar de parkeerplaats op lag een herbestemming, Bij de herbegrenzing van Amersfoortse weg is de parkeerplaats buiten het grondwaterbeschermingsgebied komen te liggen.
Toelichting:	Toezien op aanpassen voorziening parkeerplaatsen ten behoeve van verbetering van de grondwaterkwaliteit bij vier drinkwaterwinningen.	
Maatregel	Actualiseren lijst winningen voor menselijke consumptie	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Beoordelen bestaande grondwaterwinningen of het een winning voor menselijke consumptie betreft. Deze winningen en nieuwe winningen voor m.c. toevoegen aan de lijst met winningen voor menselijke consumptie.	
Maatregel	Afstemmen monitoringsmeetnetten early-warning voor drinkwaterwinning	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering: In de gebiedsdossiers is een actie opgenomen ten aanzien van monitoring. Deze bestaat uit het ontwerpen en operationaliseren van een meetnet voor zowel oppervlaktewater als ondiep grondwater. Daarnaast is het meetnet opgenomen in de aanpassing van de onttrekkingsvergunning.
Toelichting:	De drinkwaterwinning Bremerberg onttrekt voor een deel water dat als oorsprong het Veluwemeer heeft. Om de risico's te beheersen is inventarisatie en aanvulling van waterkwaliteitsgegevens en kennishiaten hieromtrent en optimalisatie van de meetinspanning nodig. De activiteiten bestaan uit inventarisatie, uitvoeren eenmalige screening en opstellen monitoringsstrategie.(Drinkwater)	
Maatregel	Bewustwording beschermingsgebieden drinkwaterwinning	Omvang: 6 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:

In uitvoering:	6	
Toelichting:	Opstellen van voorlichtingsstrategie en -materiaal ter ondersteuning van lokale voorlichting in de grondwaterbeschermingsgebieden, ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen	
Maatregel	Calamiteitenafhandeling	Omvang: 14 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	14	
Toelichting:	Afstemming calamiteitenafhandeling met de Veiligheidsregio voor zover daar nog geen afspraken over gemaakt zijn in alle grondwaterbeschermingsgebieden.	
Maatregel	Databank monitoringsgegevens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	1	
Toelichting:	Onderzoek naar de mogelijkheid voor het opzetten van een databank met monitoringsgegevens van de waterkwaliteit van bedrijven die grondwater onttrekken voor menselijke consumptie.	
Maatregel	Drinkwaterbelang in calamiteitenplannen	Omvang: 2 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	2	
Toelichting:	Ervoor zorgen dat het drinkwaterbelang op adequate wijze is meegenomen in calamiteiten- en incidentenplannen van de verschillende betrokken (overheids-)organisaties en dat voor elke winning een operationeel calamiteitenplan beschikbaar is (bij kwetsbare winningen). Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen	
Maatregel	Emissiereductie bestrijdingsmiddelen in stedelijk gebied	Omvang: 2 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	2	
Toelichting:	Opstellen van voorlichtingsstrategie en -materiaal ter ondersteuning van lokale voorlichting gericht op emissiereductie van bestrijdingsmiddelen op groene en verharde terreinen in de grondwaterbeschermingsgebieden (van kwetsbare winningen) Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen	
Maatregel	Evaluatie monitoring waterkwaliteit	Omvang: 2 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	2	
Toelichting:	Optimaliseren en evalueren van de resultaten van de monitoring van specifieke problemen waterkwaliteit.	
Maatregel	Extra aandacht voor rioleringstelsels in grondwaterbeschermingsgebieden	Omvang: 3 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	2	
Ingetrokken:	1	oosterbeek is omgezet in een boringsvrije zone
Toelichting:	Gemeenten verzoeken bij eventuele lekkage voorrang te geven aan grondwaterbeschermingsgebieden.	
Maatregel	Feitendossiers	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	Er zijn 10 feitendossiers opgesteld
Toelichting:	Bezien of het opstellen van feitendossiers een goede vorm van bescherming is van grondwaterwinningen voor menselijke consumptie (bedrijven en eigen winningen) en zo ja deze opstellen.	
Maatregel	Gebiedsgesprekken met externe partners	Omvang: 14 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	14	

Toelichting:	Jaarlijks worden gebiedsgesprekken gehouden met gemeente, waterbedrijf en provincie Gelderland over alle grondwaterbeschermingsgebieden. Onderwerpen kunnen zijn: voortgang van maatregelen, toezicht en handhaving en bedreigende ruimtelijke ontwikkelingen.	
Maatregel	In goede staat brengen en houden riolering	Omvang: 2 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	1	
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:	In grondwaterbeschermingszones (kwetsbare winningen) prioriteit geven aan herstel en inspectie van riolering en hemelwaterafvoer om deze in goede staat te brengen en te houden. Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen	
Maatregel	Lijst winningen menselijke consumptie	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:	Actualiseren van de lijst met winningen voor menselijke consumptie. Mogelijk staan hier nog bedrijven op die niet meer onttrekken voor menselijke consumptie.	
Maatregel	Monitoring chloraat en tetrachlooretheen	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:	Voortzetten monitoring chloraat en tetrachlooretheen in winputten van drinkwaterwinning Hoenderloo en waarnemingsputten.	
Maatregel	Monitoring chloride	Omvang: 4 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	4	
Toelichting:	Monitoring chloride ivm onderzoek naar wegeozout bij vier drinkwaterwinningen.	
Maatregel	Monitoring gewasbeschermingsmiddelen	Omvang: 3 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	3	
Toelichting:	Monitoring gebruik gewasbeschermingsmiddelen gemeenten.	
Maatregel	Monitoring trichloormethaan	Omvang: 3 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	3	
Toelichting:	Trichloormethaan/chloroform kan zowel een natuurlijke als antropogene oorzaak hebben. Monitoring bij drie drinkwaterwinningen.	
Maatregel	Onderzoek kwaliteitsrisico's industriële- en eigen winningen voor menselijke consumptie	Omvang: 5 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	5	Ginkelduin en Stamerhoef vallen af als winning voor m.c.
Toelichting:	Onderzoek kwaliteitsrisico's van nog niet onderzochte industriële- en eigen winningen voor menselijke consumptie	
Maatregel	Onderzoek vermindering bemesting	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Ingetrokken:	1	Er ligt een relatief klein stukje landbouw in intrekgebied. Er is besloten geen actie te ondernemen richting landbouw omdat probleem klein is e bijmenging mogelijk en generiek beleid gericht is op vermindering van uitspoeling.
Toelichting:	Onderzoeken mogelijkheden bovenwettelijke maatregelen om bemesting van agrarische percelen te verminderen ivm hoge concentraties sulfaat/hoge hardheid.	
Maatregel	Onderzoek verplaatsen winningen Edese Bos en Boele	Omvang: 2 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:

Ingetrokken: 2	Boele: interceptie gestopt en ontmanteld omdat tri-verontreiniging is gesanneerd. Door verbouwing en verlaten van een aantal winputten ka herberekening 1- jaarszone plaatsvinden. Hierdoor is sluiting niet nodig 2017: Probleem is kleiner dan verwacht, waardoor een maatregel maatschappelijk gezien niet rendabel en te ingrijpend is.	
Toelichting:	Onderzoek naar de mogelijkheden van verplaatsen of verdiepen van de winningen Edese Bos en Boele.	
Maatregel	Onderzoek werkvoorraad Signaleringslijst	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's van verdachte bodemverontreinigingslocaties voor kwetsbare objecten (winningen menselijke consumptie, N2000-gebieden, oppervlaktewater) (tbv kwaliteitselement/test Drinkwater, grondwaterafhankelijke terrestrische natuur en grondwaterafhankelijke oppervlaktewateren)	
Maatregel	Overleg Prorail over verminderen emissie spoorwegen	Omvang: 2 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 2	stuks	Motivering:
Toelichting:	Overleg Prorail over gebruik gewasbeschermingsmiddelen en afvoer regenwater spoorwegen.	
Maatregel	Overleg RWS over verminderen emissie verkeer	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Overleg RWS over gebruik gewasbeschermingsmiddelen en afvoer regenwater wegen.	
Maatregel	Signaleringslijst kwetsbare objecten	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	In 2017 heeft een inventarisatie en beoordeling plaatsgevonden. Er zijn geen daadwerkelijke risico's voor kwetsbare objecten van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst.	
Toelichting:	Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's voor kwetsbare objecten van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst (Chemische Toestand)	
Maatregel	Signaleringslijst	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's voor kwetsbare objecten van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de signaleringslijst.	
Maatregel	Spoedlocatie met risico verspreiding	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Van de 12 spoedlocaties: - zijn er 8 locaties afgerond. - voor 1 locatie is in 2018 de nul situatie opnieuw afgebakend, in 2020 wordt de verontreinigingssituatie opnieuw beoordeeld en wordt heroverwogen hoe de monitoring heringericht gaat worden. - worden 3 locaties gemonitord, de risico's voor verspreiding zijn beheerst en in respectievelijk 2024, 2026, 2044 worden de stabiele eindsituaties verwacht.	
Toelichting:	Volgen van saneringen van 14 spoedlocaties met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB, situatie juli 2013). Chemische Toestand	
Maatregel	Spoedlocaties	Omvang: 61 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:

Planvoorbereiding: 2 In uitvoering: 23 Uitgevoerd: 36	
Toelichting:	Volgen van saneringen van spoedlocaties met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB), De spoedlijst is een dynamische lijst. Er is 1 extra locaties in planvoorbereiding, 7 in uitvoering en 5 uitgevoerd
Maatregel	Stappenplan onderzoek grondwaterkwaliteit Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	Het opstellen van een stappenplan voor nader onderzoek naar de grondwaterkwaliteit (o.a. medicijnresten).
Maatregel	Uitvoeren gebiedsaanpak Omvang: 6 stuks
Voortgang: In uitvoering: 6	Motivering:
Toelichting:	Uitvoeren meerjarige afspraken gebiedsaanpak en 'adequate handhaving' in beschermingszone's. Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen
Maatregel	Verkenning optimalisatie monitoringsmeetnet voor early-warning nieuwe stoffen Omvang: 6 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 6	Motivering:
Toelichting:	Verkenning van de benodigde optimalisatie van de monitoringsmeetnetten van grond- en oppervlaktewater voor early-warning van "knelpuntstoffen van de toekomst" voor de drinkwaterproductie. Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen
Maatregel	Verminderen belasting nitraat Omvang: 1 stuks
Voortgang: Ingetrokken: 1	Motivering: Probleem is zwaarder beoordeeld dan het is. Geen extra maatregel nodig, nitraatprobleem kan binnen de winning opgelost worden.
Toelichting:	Verminderen nitraat dmv monitoren, verdiepen en/of verplaatsen van winning Hoenderloo.
Maatregel	Verminderen emissie gewasbeschermingsmiddelen landbouw Omvang: 2 stuks
Voortgang: In uitvoering: 2	Motivering:
Toelichting:	Verminderen emissie gewasbeschermingsmiddelen landbouw dmv monitoring en voorlichting.
Maatregel	Voorkeuring ruimtelijke bescherming Omvang: 6 stuks
Voortgang: In uitvoering: 6	Motivering:
Toelichting:	Invulling geven aan de samenwerking voor de planologische bescherming van drinkwaterwinningen door achteruitgang te voorkomen en kansen voor verbetering te benutten. Ten behoeve van de bescherming van de grondwaterkwaliteit bij de winningen.
Maatregel	Voorlichting gebruik chlooraat Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	Voorlichting geven aan eigenaren van zwembaden over het gebruik van chlooraat bij drinkwaterwinning Schalterberg.
Maatregel	Voorlichting gewasbeschermingsmiddelen Omvang: 3 stuks

Voortgang: Uitgevoerd: 3	stuks	Motivering:
Toelichting: Verminderen van emissie bestrijdingsmiddelen in de stad dmv voorlichting, afgerond voor 2016.		
Maatregel	Actieplan Bodem en Water (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer Flevoland)	Omvang: **) stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering: Het Actieplan Bodem en Water is de lokale variant van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Agrariërs zijn actief bezig met projecten om de bodem en waterkwaliteit te verbeteren.
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Stimuleren en inspireren om te werken aan verbeteren van bodem en waterkwaliteit (chemische toestand)		

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregel	Hydrologische herstelmaatregelen N2000 Hel & Blauwe Hel (Binnenveld)	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: uitvoeren PAS-maatregelen (hydrologisch herstel)		

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2021 voor de periode 2022 t/m 2027

In het onderdeel "Toestand" is bij Toestand2021 aangegeven op welke onderdelen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Hier wordt aangegeven welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Aanpak Spoedlocaties bodemverontreiniging (verspreidingsrisico)	Omvang: 17 stuks
SGBP categorie:	saneren verontreinigde landbodem en/of grondwater	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	Saneren c.q. beheersen van alle ernstig verontreinigde bodemlocaties (z.g. Spoedlocaties met verspreidingsrisico) cf landelijke afspraken aanpak (potentiële) spoedlocaties Wbb Doorlopende maatregel uit vorige planperiode. Omvang is de restopgave d.d. januari 2020	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch, 4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Gebiedsgerichte aanpak knelpunten belasting beken Gelderse Vallei vanuit grondwater	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	Op basis van gebiedsgericht onderzoek aanpak knelpunten belasting (nutriënten/bestrijdingsmiddelen) vanuit grondwater bij beken Gelderse Vallei (Lunterse Beek, Heiligenbergerbeek, Modderbeek, Middenloop- en Benedenloop Barneveldse Beek, Esvelderbeek, Moorsterbeek, Hoevelakense Beek)	
Testonderdeel:	4.1 oppervlaktewater	
Oorspronkelijke naam:	Hydrologische herstelmaatregelen N2000 Hel & Blauwe Hel (Binnenveld)	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	Uitvoeren hydrologische maatregelen beheerplan (hydrologisch herstel)	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	
Oorspronkelijke naam:	Uitvoeren maatregelen beheerplan Landgoederen Brummen	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	Uitvoeren maatregelen beheer, inrichting, onderzoek en monitoring uit beheerplan	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	
Oorspronkelijke naam:	Uitvoeren maatregelen beheerplan Veluwe	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	Uitvoeren maatregelen beheer, inrichting, onderzoek en monitoring uit beheerplan	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	
Oorspronkelijke naam:	Aanvullen grondwatervoorraad Utrechtse Heuvelrug	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Maatregelen stimuleren gericht op aanvulling grondwatervoorraad (Blauwe Agenda). Doelen van de Blauwe Agenda zijn: water langer vasthouden, meer water infiltreren, schoner water en integrale wateroplossingen. Inclusief aanpak resterende verdroogde NNN-gebieden (TOP en subTOP-gebieden)	

Testonderdeel:	3.1 waterbalans, 4.2 terrestrisch, 4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Afstemmen functies	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige RO-maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Haalbaarheidsonderzoek naar het beter afstemmen functies in het grondwaterbeschermingsgebied (MTR_BG_29)	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Bemonsteren en rapporteren analyses grondwater in early warning systeem	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bemonsteren en rapporteren analyses grondwater in early warning systeem (MTR_OPP_13, MTR_OPP_23)	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Bewustwording beschermde gebieden	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	geven van voorlichting	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Opstellen en uitvoeren Samenwerkingsprogramma met verschillende voorlichtingsactiviteiten gericht op burgers, overheden, bedrijven, initiatiefnemers mbt bewustwording milieuregels en handelingsperspectieven grondwaterbescherming, boringsvrije zone's etc	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Calamiteitenplan winningen menselijke consumptie	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. In de watergunningen voor het onttrekken van grondwater voor menselijke consumptie voorschrijven om een calamiteitenplan op te stellen.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Onderzoek oppervlaktewaterlichamen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoek terugdringen belastingen bij 32 oppervlaktewaterlichamen	
Testonderdeel:	4.1 oppervlaktewater	
Oorspronkelijke naam:	Onderzoek effectieve aanvullende hydr. maatregelen N2000 Oostelijke Vechtplassen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Op basis van hydrologische en ecohydrologische studie vaststellen op welke wijze het N2000 gebied Oostelijke Vechtplassen kan worden verbeterd.	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch, 4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Onderzoek naar risico's drinkwaterwinningen buiten de huidige beschermde zone's	Omvang: **) stuks

SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoek naar systeemwerking en belasting intrekgebied van drinkwaterwinning (in 3D) om risico's nader te kunnen beoordelen. Vervolgens dient beoordeeld te worden of aanvullende bescherming van dit gebied buiten de beschermingszones (op de lange termijn) nodig is.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Ondiep meetnet	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bemonsteren en analyseren van het bovenste grondwater in het nieuw aangelegde ondiepe meetnet grondwater	
Testonderdeel:	3.2 chemie	

Oorspronkelijke naam:	Optimalisatie provinciaal monitoringsmeetnet grondwaterkwaliteit	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bestaand provinciaal monitoringsmeetnet optimaliseren. Ondiepe filters en freatische meetpunten eventueel ook inzetten als early warning (bestrijdingsmiddelen, nutriënten, PFAS etc.) Voor diffuse en nieuwe stoffen. Daarnaast hebben de drinkwaterwinningen eigen early warning meetnetten.	
Testonderdeel:	3.2 chemie	

Oorspronkelijke naam:	Optimalisatie van early warning systemen rondom kwetsbare drinkwaterwinningen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Opstellen beoordelingskader early warning systemen rondom kwetsbare drinkwaterwinningen. Tussentijdse evaluatie en zo nodig aanpassen van de meetpunten, parameters en frequentie.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Spoedlocaties	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	saneren verontreinigde landbodem en/of grondwater	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Uitvoering sanering of beheersing van verontreinigingen op spoedlocaties met verspreidingsrisico's en kaders aangeven voor (verplichte) bronaanpak grondwaterverontreiniging door derden.	
Testonderdeel:	3.2 chemie	

Oorspronkelijke naam:	Stimuleren derden tot verminderen drinkwatervraag	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Opstellen plan van aanpak Waterbesparing: richting particulieren en bedrijven (agrarisch en industrie) zuinig omgaan met drinkwater. Samen met partners (drinkwaterbedrijven, gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen).	
Testonderdeel:	3.1 waterbalans	

Oorspronkelijke naam:	Stimuleren landbouwsector gericht op voorkomen achteruitgang grondwaterkwaliteit (nutriënten)	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	verminderen emissie nutriënten landbouw	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Via Europees, nationaal en provinciaal landbouwbeleid; Stimuleren landbouwsector om het verlies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen e.a. naar de bodem te beperken om kringloop te sluiten. Provinciale instrumenten: Programma Landbouw en bodemdaling, Samenwerkingsagenda landbouw, Programma kringlooplandbouw, subsidieverlening GLB/NSP..	
Testonderdeel:	3.2 chemie, 4.1 oppervlaktewater	

Oorspronkelijke naam:	Stimuleren landbouwsector voorkomen achteruitgang grondwaterkwaliteit (gewasbeschermingsmiddelen)	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	verminderen emissie gewasbeschermingsmiddelen landbouw	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Stimuleren landbouwsector om het verlies van nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en veterinaire middelen naar de bodem te beperken om kringloop te sluiten. Provinciale instrumenten: Programma Landbouw en bodemdaling, Samenwerkingsagenda landbouw, Programma kringlooplandbouw, subsidieverlening GLB/NSP..Via Europees, nationaal en provinciaal landbouwbeleid;	
Testonderdeel:	3.2 chemie, 4.1 oppervlaktewater	

Oorspronkelijke naam:	Stimuleren vrijwillige maatregelen landbouwsector	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	verminderen emissie nutriënten landbouw	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Stimuleren landbouwsector om vrijwillig het verlies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar de bodem te beperken om kringloop te sluiten	
Testonderdeel:	3.2 chemie, 4.1 oppervlaktewater, 4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Uitvoeren van communicatieplan grondwaterbescherming	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	geven van voorlichting	
Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Voorlichting aan burgers en bedrijven door gemeenten, vitens en provincie over beleid en regelgeving grondwaterbescherming (MTR_BG)	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Verkennen aanpak resterende opgave grondwaterkwaliteit, na wegvallen Wbb	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Utrecht	
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Samen met gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven verkennen van aanpak van de grondwaterkwaliteitsopgaven (resterende historische (bodem)verontreinigingen) die mede als gevolg van wegvallen Wbb een bedreiging kunnen vormen voor de KRW-doelen	
Testonderdeel:	3.2 chemie, 4.2 terrestrisch, 4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Verplichte monitoring grondwaterkwaliteit voor winnigen menselijke consumptie	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	

Initiatiefnemer:	Provincie Gelderland
Toelichting:	** in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bedrijven verplichten om kwaliteit onttrokken grondwater voor menselijke consumptie te monitoren. De verplichting wordt opgenomen in de watervergunningen
Testonderdeel:	4.3 drinkwater

Toelichting

Naast maatregelen waar de provincie voor verantwoordelijk is zijn er aanvullende maatregelen nodig om de diffuse belasting vanuit de landbouw te verminderen. Het gaat daarbij om aanvullende maatregelen vanuit het 7e nitraatactieprogramma en de inzet van het Deltaplan Agrarisch waterbeheer (in Flevoland Actieplan Bodem en Water). Het doel van het DAW is zorgen dat zich een duurzame en toekomstgerichte landbouw ontwikkelt door te zorgen voor een goede bodem- en waterkwaliteit en andere omgevingscondities. Hierbij wordt o.a. de agrarische sector gestimuleerd om bovenwettelijke maatregelen te nemen en om zo de actuele belasting van het (grond)watersysteem met residuen van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten te verkleinen (mede door de aanpak water via bodem).

5. Toepassing uitzonderingen

Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.

Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Fasering is aan de orde voor de indicatoren uit de 6 tests waarvoor bij onderdeel 3 de prognose voor 'toestand 2021' niet gelijk is aan "goed".

Motiveringsgrond	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	4.2-a Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen kwantiteit, 4.1.2 Grondwaterafhankelijke oppervlaktewaterlichamen kwalitatief
Technisch onhaalbaar	4.2-a Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen kwantiteit

Natuurlijke omstandigheden

Oppervlaktewater (kwaliteit)

De oppervlaktewateren in het beheergebied van het Waterschap Zuiderzeeland (Zand Rijn-Midden) worden sterk beïnvloed door kwel vanuit het (diepere) grondwater. Door de opbouw en geologische geschiedenis van het gebied is er sprake van nature verhoogde gehalten in het grondwater voor ammonium, arseen, barium en kobalt. Ook overige normoverschrijdingen in het oppervlaktewater zijn het gevolg van natuurlijke achtergrondgehalten (RHDHV, Krikken e.a., 2020). Mede hierdoor is de chemische kwaliteit niet op orde.

Voor dit grondwaterlichaam is bemesting door de landbouw de belangrijkste bron van nutriënten waardoor het bereiken van de doelen nog niet mogelijk is. Hoewel het generieke mestbeleid significant bijdraagt aan doelrealisatie is het voor het bereiken van de doelen in 2021 niet voldoende geweest. De inzet van het komende nitraatactieprogramma is erop gericht de doelen wel te kunnen realiseren alleen duurt het nog even voordat het daadwerkelijk zover is. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het SGBP.

Terrestrische ecosystemen (kwantiteit)

De verdrogingopgave, aanpak en planning maken deel uit van het beheerplan Natura2000. In de afgelopen planperiode zijn maatregelen uitgevoerd om de achteruitgang te voorkomen en veel van de maatregelen lopen door in de komende planperiode.

Technisch onhaalbaar

Terrestrische ecosystemen (kwantiteit)

Een deel van de noodzakelijke maatregelen kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid in de afgelopen planperiode is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Daar waar verwerving van gronden niet is gerealiseerd zijn de maatregelen doorgeschoven naar de derde planperiode.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.